

Teräsrakenneyhdistys

Finnish Constructional Steelwork Association

TIEDOTE 24.11.2021

Helsinki-Vantaan lentoaseman terminaali 2:n laajennus on Vuoden Teräsrakenne - kunniamaininta Ylivieskan kirkon kellotapulille

Vuoden Teräsrakenne kuuluu merkittäviin suomalaisiin arkkitehtuuripalkintoihin. Palkinnon saa arkkitehtonisesti korkeatasoinen sekä terästä ja muita metalleja rakentamisvaiheessa oivaltavasti hyödyntänyt rakennushanke. Riippumaton palkintolautakunta, jonka puheenjohtajana toimi tänä vuonna arkkitehti SAFA Pekka Salminen PES-Arkkitehdeista, valitsi Teräsrakenneyhdistykselle lähetettyjen ehdotusten joukosta Vuoden 2021 Teräsrakenne -palkinnon voittajaksi Helsinki-Vantaan lentoaseman terminaali 2:n laajennuksen.

Korkeatasoisessa kilpailussa myönnettiin myös kunniamaininta, jonka sai Ylivieskan uuden kirkon kellotapuli.

Arkkitehti SAFA Juho Grönholm, joka toiminut Arkkitehtitoimisto ALA Oy:ssä terminaali 2:n laajennuksen pääsuunnittelijana, kuvaa hanketta näin:

”Helsinki-Vantaan lentoasema on rakentunut 1960-luvulta alkaen vaiheittain laajeten. Kokonaisuus ei viime aikoina ole enää ole ollut selkeä käyttäjien näkökulmasta. Uuden sisäänkäyntirakennuksen myötä tilanne muuttuu kirkkaaksi: keskellä lentoasema-aluetta on tunnistettava sisäänkäyntirakennus, jossa on lähtöaula check-in-toimintoihin sekä saapuvien matkustajien palvelut. Uusi rakennus on samanaikaisesti myös matkakeskus, jossa kaikki matkustusmuodot laivoja lukuun ottamatta kohtaavat. Matkustajapolut niin junasta, busseilta, pysäköintilaitoksista kuin taksista turvatarkastuksen läpi porttiodotusalueelle ovat tasa-arvoisia, helposti hahmotettavia ja mahdollisimman suoraviivaisia.

Kun uusi rakennus liittyy vanhaan terminaaliin 2, on nyt Vuoden Teräsrakenteeksi valitussa terminaalin 2 uudisosassa käytetty perinteistä ratkaisua, jossa lähtevät ja saapuvat päävirit erotetaan eri kerroksiin. Uusi laajennusosa ja vanha terminaalirakennus yhdistyvät toisiinsa sinisen laatikkomaisen rakennusosan avulla. Yhdistävän osan ylemmällä tasolla on lähtevien matkustajien turvatarkastusalue ja alemmalla saapuvien matkustajien matkatavaraluovutusaula sekä tullin tilat.

Arkkitehdit ovat vuosikymmeniä pyrkineet ilmaisemaan keveyttä ja lentämistä lentoasemahallien katoilla. Helsingissäkin vanhempien rakennusosien katot ovat tektonisia, kevyen oloisia ja lennokkaita. Uuden lähtöaulan katto leikittelee keveydellä, mutta poikkeuksellisesti myös raskaudella. Toiminnallisestikin perustellut pitkät jännevälit ja sisääntulokatoksen uloke saavutetaan teräsrakenteilla.

Lähtöaulan katto on paksu, sillä rakenteiden lisäksi katto on syönyt sisäänsä ilmastointikonehuoneet. Katon paksuus on havaittavissa niin julkisivuissa kuin lähtöaulan keskellä kattoikkunan syvässä kauluksessa. Raskaan katon alapinta on kuitenkin plastisesti muotoiltu, ja se näyttää lentävän. Se uhmaa arkijärkeä kuten näky ilmaan nousevasta jumbojetistä.

Taidokkaat teräsrakenteet on pääosin piilotettu valmiissa lähtöaulassa. Katon alapinta on suomalaista kuusta. Aaltoileva muoto rakentuu tasaisista, kaareviin muotoihin leikatuista puulevyistä. Levyjen reunat piirtävät korkeuskäyriä. Katto on siis kuin ylösalaisin roikkuva

kolmiulotteinen kartta. Sen muodot johdattavat matkustajien katseet kohti matkan suuntaa, taivasta kiitoteiden päällä.

Kaupungista päin lentoasemalle tullessaan matkustajan on jo taksin ikkunasta mahdollista havaita sininen turvatarkastusalue, joka liittyy uuden rakennuksen vanhaan terminaaliin. Saapuva matkustaja puolestaan kohtaa tullin läpi maahan tullessaan ensimmäisenä siirtolohkareita ja vapaamuotoisen COR-TEN®-teräksisen istuskaukalon elävine puineen ja pensaineen. Viheraihe pyrkii yhdistämään suomalaisen luonnon aasialaiseen puutarha- ja bonsai-taiteeseen. Myös lähtevät matkustajat näkevät puut ja pensaat lähtöaulan lattian suuresta vinoneliön muotoisesta aukosta alas katsoessaan. Saapuvat matkustajat pääsevät taas näkemään aukosta yläpuolellaan lähtöaulan puisen katon sekä palan taivasta kattoikkunasta.

Tässä hankkeessa on pyritty palauttamaan lentomatkailuun seikkailun ja romantiikan tunnelmaa. Lentoasema voi olla suurten tunteiden näyttämö, jossa itketään ja nauretaan.”

Peikko Finlandin asennettuna toimittama rakennuksen teräsrunko on toteutettu pääosin betonitäytteisin teräsluottopilarin ja DELTABEAM® -palkkein. Poikkeuksen muodostaa lähtevän liikenteen aula, jossa vinoneliön muotoiset teräsluottopilarit kannattelevat jänneväliltään 48 metrin ristikkorakennetta. Lähtöaulan keskellä on noin 40x13 metrin kokoinen lasikatollinen alue, oculus. Rakennuksen ulkopuolelle on tehty teräsrakenteinen ulokelippa, jonka jänneväli on maksimissaan 20 metriä. DELTABEAM® -palkkien kokonaispituus on noin 3,9 kilometriä ja muita teräsrunkorakenteita rakennuksessa on yhteensä noin 2400 tonnia.

Vuoden Teräsrakenteesta 2021 palkitaan 24.11.2021 Helsingissä pidettävässä Teräsrakennepäivässä rakennuttaja Finavia Oyj, arkkitehtisuunnittelusta vastannut Arkkitehtitoimisto ALA Oy, päärakennesuunnittelija Ramboll Finland Oy, allianssiurakasta vastannut SRV sekä teräsrunkorakenteet valmistanut ja asentanut Peikko Finland Oy.

Rungon lisäksi hankkeessa on käytetty paljon terästä julkisivuissa ja täydentävissä rakenneosissa. Kevytjulkisivuissa on yli sata tonnia Sarmaplan Oy:n suunnittelemaa ja Aulis Lundell Oy:n toimittamia teräksisiä termorankoja. Oculusuksen lasikaton ja Terminaali 2:n lasijulkisivujen teosta on vastannut Nordec Oy. TPE Turun Pelti ja Eristys on tehnyt mm. uuden kehäratayhteyden julkisivut lasiseiniseen ja metalliverhoiluineen, kehäratayhteyden sisäverhoilut, kehäradan ja pysäköintitalon välisen katoksen rakenteet sekä huoltopihan rakenteet.

Kunniamaininnalla palkittu Ylivieskan uuden kirkon kellotapuli muodostaa yhdessä uuden kirkon kanssa näkyvän maamerkin Ylivieskaan ja Kalajokilaakson arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Arkkitehtitoimisto K2S Oy:n suunnittelema ja Nordec Oy:n valmistama uusi kellotapuli sijaitsee tulipalossa tuhoutuneen kirkon sisäänkäynnin kohdalla palauttaen kellojen soinnin niiden alkuperäiselle paikalleen. Tapulin hahmo on veistosmainen, päädyiltään terävän kolmion muotoinen ja lappeiltaan suora. Materiaaliksi valikoitui aikaa kestävä, kauniisti patinoituva COR-TEN®-teräs. Yksiaineisuus, geometria sekä verhoilun yksityiskohdat liittävätkin tapulin osaksi uuden kirkon kokonaisarkkitehtuuria.

Valinnan Vuoden Teräsrakenne -palkinnon voittajasta tekee riippumaton palkintolautakunta, johon nimittävät jäseniä mm. SAFA, RIL ja RIA, ja jonka puheenjohtaja edustaa edellisvuoden voittajan arkkitehteja. Tänä vuonna puheenjohtajana on siis toiminut Vuoden Teräsrakenne -palkinnon vuonna 2020 voittaneen Fuzhoun kulttuurikeskuksen suunnitteluryhmästä arkkitehti SAFA Pekka Salminen PES-Arkkitehdeista.

Lisätietoja asiasta antavat:

- palkintolautakunnan sihteeri, Teräsrakenneyhdistys ry:n toimitusjohtaja Timo Koivisto, puh.050 408 1163 tai timo.koivisto@tryry.fi
- palkintolautakunnan puheenjohtaja arkkitehti SAFA Pekka Salminen, PES-Arkkitehdit, pekka.salminen@pesark.com